

РЕЗЮМЕ

У даній науковій статті в контексті особливостей правового регулювання досліджується історіографія розвитку наземних шляхів сполучення в Україні.

Ключові слова: шляхи сполучення, автомобільні дороги, залізничні шляхи; безпека руху; історія розвитку.

РЕЗЮМЕ

В данной научной статье в контексте особенностей правового регулирования исследуется историография развития наземных путей сообщения в Украине.

Ключевые слова: пути сообщения, автомобильные дороги, железнодорожные пути; безопасность движения; история развития.

SUMMARY

Historiography of development of surface ways of report in Ukraine is investigated in this scientific article in the context of features of the legal adjusting.

Keywords: ways of report, highways, railway ways; safety of motion; history of development.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ:

1. Системологія на транспорті : підручник : У 5 кн. / За заг. Ред. М.Ф. Дмитриченко. – К. : Знання України, 2005. – Кн. IV : Організація дорожнього руху / Е.В. Гаврилов, М.Ф. Дмитриченко, В.К. Доля та ін. – 452 с.
2. Калужный Д.В. Забытая история Московии. От основания Москвы до Раскола : [версии всемирной истории] / Д.В. Калужный, Я.А. Кеслер. – М. : Вече, 2007. – 384 с.
3. Савенко В.Я. Транспорт і шляхи сполучення : підручник / В.Я. Савенко, В.А. Гайдукевич. – 2-ге видання. – К. : Арістей, 2007. – 256 с.
4. Історія Державної автомобільної інспекції України / Міленін О.Л., Гусаров С.М., Коховський П.В. та ін. – Х. : Світлофор, 2002. – 312 с.
5. Организация, управление и администрирование в социальной работе : учеб. пособие / Отв.ред. П.В. Палехова. – М. : ИНФРА-М, 2008. – 128 с.
6. Ерина Е.Л. Администрирование в социальных службах и учреждениях : учебное пособие по дисциплине / Ерина Е.Л. – Екатеринбург : Уральский государственный университет им. А.М. Горького, 2008. – 152 с.
7. Яцківський Л.Ю. Загальний курс транспорту : навчальний посібник / Яцківський Л.Ю., Зеркалов Д.В. – Кн. 1. – К. : Арістей, 2007. – 544 с.
8. Нагляд за станом доріг : підручник / Веселов М.Ю., Колпаков В.К., Курінний А.В. та ін. ; Донецький юридичний інститут ЛДУВС. – Донецьк : ПБ Донеччина, 2010. – 408 с.
9. Краткій історическій очеркь развитія и дѣятельности Вѣдомства путей сообщенія за сто лѣтъ его существованія (1798-1898 гг.) / Министерство Путей Сообщенія. – С.-Петербургъ : Тип. Министерства Путей Сообщенія, 1898. – 292 с.
10. Каганович Л.М. / Памятные записки ; Часть 2 [В Наркомате путей сообщения] / Каганович Лазарь Моисеевич [электронный ресурс]. // Интернет : режим доступа : <http://www.mysteriouscountry.ru/wiki/index.php>.
11. История милиции Украинской ССР в документах и материалах; Том 1 (1917 – 1937 гг.) / Под ред. П.П. Михайленко. – К. : КВШ МВД СССР, 1969. – 884 с.
12. Смирнов А.М. Транспортне право : курс лекцій / Смирнов А.М., Клещенко О.В. – Донецьк : ДЮІ, 2006. – 300 с.

УДК 339.9 (477)

ОСОБЛИВОСТІ СУЧАСНОГО РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

Гавриленко С.М., к.е.н., доцент

Дубель В.М., старший викладач

Головною особливістю сучасного стану економіки України є її транзитивний характер. За умов техногенного типу розвитку на території України накопичилася купа взаємопов'язаних проблем різної природи.

В технічному і технологічному плані економіка України базується на використанні морально застарілого і фізично зношеного обладнання, що призводить до значних втрат робочого часу і підвищення собівартості продукції. Найбільш значними проблемами, які стримують економічний розвиток України, є корупція і тіньова економіка, яка по різних оцінках охоплює від 50% до 70% товарообігу. Крім того, у державі виникли складні екологічні і демографічні проблеми, які також негативно впливають на розвиток економіки. Загострюються проблеми підготовки і забезпечення кваліфікованими трудовими ресурсами. В зв'язку з цим, вирішення названих проблем і підвищення соціально-економічної ефективності в Україні є дуже актуальним.

Тому, метою даної роботи є виявлення тенденції розвитку національної економіки, факторів, які його стримують, а також розробка основних напрямків підвищення соціально-економічної ефективності суспільства.

Даними проблемами розвитку національної економіки займалися багато вітчизняних вчених. Серед їх числа можна виділити Александрова І.О., Алімова О.М., Геєця В.М., Вишневецького В.П., Дорогунцова С.І., Курученка С.С., Макогона Ю.В., Мельника Л.Г., Мочерного С.В., Третякова С.В., Хвесика М.А., Черніченка Г.О., Чумаченко М.Г. та інших.

Незважаючи на велику кількість публікації на дану тему та наявність статистичного матеріалу, не завжди вдається дійти однакості в тлумаченні окремих процесів та в розробці основних напрямків розвитку національної економіки.

Аналіз стану національної економіки показує, що в Україні по усім її напрямкам виникла дуже складна ситуація. Це видно із тенденції зміни ВВП за період з 1990 р. по 2009 р. Для порівняння по цих роках ВВП у 1990 р. слід відображати у двох вимірах: у абсолютних значеннях в дол. США і в скоригованих на індекс зниження купівельної спроможності, тобто девальвації цієї валюти, який на кінець 2009 р. досяг рівня 2,9.

У відповідності до цього індексу скоригований ВВП у 1990 р. складав 9800 дол. США порівняно з його еквівалентом 2009 р. Якщо ВВП у 2009 р. складає 2468 дол. США, то відповідно до 1990 р. він знизився у 4 рази. Значно зросли за цей період енергоємність і матеріаломісткість продукції. Якщо цей показник у 1990 р. складав 45-50%, то у 2009р. він становив вже 75-80%. В той же час, питома вага заробітної плати знизилась, за той же період з 20-25% до 5-8%, що негативно вплинуло на формування Пенсійного фонду. Крім того слід додати, що питома вага прибавочного продукту у ВВП у 2009 р. порівняно з 1990 р. знизилась з 8-12% до 1-1,5%. Це дуже негативна, а точніше небезпечна ситуація, яка може привести до банкрутства (дефолту) всієї економіки. Однак, розглядаючи тенденцію зміни ВВП по роках, слід відмітити, що цей показник до 2000 р., тобто на протязі 10 років, постійно знижувався до рівня 500дол. США. А потім він почав поступово зростати і досяг у 2009 р. 2468 дол. США. Однак, таке зростання ВВП і на половину не приблизилось до рівня 1990 р. Виникають питання: чому так сталося в умовах незмінної техніки і технології виробництва?

Перш за все, різке зниження ВВП до 2000 р. пов'язано з неконтрольованою приватизацією, коли кожен намагався задешево привласнити те чи інше майно і нічого не вкладав в його розвиток. На протязі цього періоду були порушені як зовнішні, так і внутрішні економічні зв'язки. Це призвело до закриття багатьох підприємств і падіння обсягів виробництва багатьох підприємств у всіх галузях промисловості, яке супроводжувалось ростом безробіття, зниженням і невилпатою заробітної плати робітникам. Безробіття у цей період досягло 35-40%, що призвело до посилення міграції працездатного населення в інші країни. Була припинена підготовка кваліфікованих робочих кадрів, а самі професійно-технічні училища закриті. Подальше, це призвело до різкого зниження продуктивності праці і якості виробленої продукції.

Таким чином, впроваджувалась капіталістична система економічних відносин, за якою порушувалися усі принципи трудового законодавства. До кінця 2000 р. обсяг виробництва і ВВП порівняно з 1990 р. знизилась у 10 разів. Важливішими факторами зниження обсягів виробництва і ВВП є корупція і тіньова економіка. Корупція на всіх етапах керівництва не давала можливості вільному відкриттю і розвитку підприємств. Більшість виробленої продукції на діючих підприємствах попадала до тіньових оборотів. Тому, до бюджету надходили незначні суми від такої діяльності. Із держави посилювався відтік фінансових ресурсів, які потім осідали в офшорних країнах. Держава не в змозі була сформувати бюджет в необхідних розмірах, що призвело до виникнення великої заборгованості по виплатах заробітної плати, а також незабезпечення власними фінансовими ресурсами подальшого розвитку економіки. Україна почала інтенсивно накопичувати зовнішній борг, який до кінця 2009 р. склав біля 57 млрд. дол. США. Крім того, у державі посилювалось розкрадання бюджетних коштів по різноманітним схемам. Україна отримала значні кошти від продажу багатьох державних підприємств, які пішли в основному на покриття дефіциту бюджету. Тобто, економіка країни керується в ручному режимі, яка постійно балансує на грані дефолту. При цьому, слід відмітити, що хоча Кабінет Міністрів і має комплексну програму розвитку економіки, однак, не всі її напрямки забезпечені фінансовими ресурсами. У зв'язку з цим, економіка розвивається однобоко, тому що більшість цільових програм не виконуються із-за відсутності грошових коштів.

В наслідок високої корупції з боку чиновників і політичної нестабільності зовнішній інвестор не поспішає в Україну, що також, в умовах гострого дефіциту грошових коштів, стримує її економічний розвиток. Під впливом усіх негативних факторів економіка України розвивається дуже низькими темпами. Про це свідчить те, що навіть в порівнянні з найближчими країнами показник ВВП на душу населення в Україні значно поступається і становить 28% відповідного показника в Російській Федерації, 49% від розміру цього показника в Білорусії, 21% ВВП маленької Латвії і 17% від показника ВВП на душу населення в Естонії [1]. Порівнювати показник ВВП на душу населення в Україні з аналогічним показником в розвинутих країнах навіть не коректно, бо в середньому він поступається в 17 разів.

Україна більш за інших країн світу відчула негативні наслідки світової кризи, про що свідчить те, що ВВП в 2009 р., порівняно з 2008 р., знизилось на 15,1%. Хоча в 2010 р. в Україні відбулося зростання ВВП, але це не покращило загальну ситуацію і місце країни в світі. Однією з причин тяжких наслідків світової кризи на економіку України є сировинна орієнтація структури національної економіки. Значна частка виробленої продукції орієнтована на експорт. Тому в часи світової кризи, коли скоротився попит на сировину у розвинутих країнах, виникло різке падіння обсягів виробництва такої продукції в Україні, в наслідок того, що її неможливо було використати для задоволення внутрішніх потреб. До суттєвих недоліків в структурі національної економіки можна віднести те, що лише 3,5% в обсязі виробництва займає високотехнологічна продукція. Це значною мірою стримує відкриття нових робочих місць і зниження безробіття [1]. Така сировинна орієнтація

національної економіки призвела до того, що більш ніж 50% високотехнологічних товарів імпортується. Тобто виходить, що Україна фінансує утворення нових робочих місць за кордоном.

До дуже несприятливих факторів, які негативно впливають на розвиток національної економіки, є висока її залежність від зовнішніх енергоресурсів, таких як природний газ і нафта, які надходять із Росії. Висока ціна на ці енергоресурси, призводить до зростання собівартості продукції в усіх галузях промисловості комунальних тарифів, які призводять до негативної реакції з боку населення, а також зниження конкурентоспроможності вітчизняних товарів. І це відбувається при тому, що Україна має достатній потенціал для забезпечення виробництва власними енергоресурсами. В наступні роки в енергетичному балансі країни повинна зрости частка вугілля, а також сланцевого газу. За оцінками Мінприроди запаси сланцевого газу становить 11,3 трлн. м³ на території Донбасу, в Центральному басейні – 8 трлн м³, на території Волині і частини Поділля – понад 3 трлн. м³. Разом з шахтним газом всього виходить не менше 30 трлн. м³ [3]. До перспективних джерел відновлювальної енергії на території України відносяться значні запаси природного газу і нафти на шельфі Чорного моря, енергія вітру, сонця та біомаси. Однак, використання цього потенціалу стримується відсутністю достатніх фінансових ресурсів, як власних, так і з боку інвесторів, які не поспішають вкладати кошти в економіку України.

Дуже негативним фактором розвитку економіки України є те, що в ній спостерігається один з найнижчих в світі показників природного приросту населення, що в сукупності з від'ємним сальдо міграції призвели до скорочення чисельності населення, та зростання його середнього віку. Погіршує загальний стан соціально-економічної системи складна демографічна ситуація в Україні. Чисельність населення країни невпинно скорочується.

З 1993 р. по квітень 2011 р. чисельність населення України зменшилася з 52 млн. 244 тис. до 45 млн. 724 тис. осіб. Втрати країни становили 6 млн. 520 тис. осіб. Головним чином це відбувається через від'ємний показник природного приросту населення. Це зайвий раз є підтвердженням необхідності переходу до сталого розвитку, при якому людина є головною цінністю суспільного розвитку. [2]

Через від'ємні значення природного приросту чисельність населення України тільки протягом 2010 року скоротилася на 200,5 тис. осіб. Значно погіршується демографічна ситуація в країні. Внаслідок низької народжуваності зростає середній вік населення України. При цьому тривалість життя українців залишається найнижчою в Європі - 69,3 роки. В суспільстві зростає навантаження на працездатне населення. Зараз частка працездатного населення становить 54%, але, в найближчі роки цей показник почне скорочуватися. Причому, скорочуватися будуть абсолютні показники, що призведе до скорочення розміру ВВП та дефіциту робочої сили. Вже в найближчому майбутньому країна може перетворитися в імпортера робочої сили, що призведе до значних міграційних процесів, наслідки яких не завжди можуть бути позитивними.

Головним механізмом підвищення народжуваності населення в Україні вважається підвищення матеріальної допомоги при народженні дитини. Але цей крок не вирішує усієї сукупності проблем. Найкращої динаміки показників природного руху населення вдалося досягти при стабілізації соціально-економічного становища до початку світової економічної кризи. Це свідчення того, що найкращим фактором підвищення народжуваності є економічна стабілізація в країні.

Серед позитивних змін в соціальній сфері України можна відзначити скорочення коефіцієнта дитячої смертності. В 2010 році цей показник становив 9,1 осіб на 1000 народжених живими. Це свідчить про розвиток медицини, зокрема в питанні охорони материнства і дитинства. В Україні останніми роками підвищився середній вік жінок, що народжують та з'явилося більш відповідальне ставлення до народження дитини. [2]

Тим часом в Україні зросла статистика захворюваності на туберкульоз. Зростання цього показника відбувалося постійно з 1990 р., коли він дорівнював 41 особі на 100 тис. населення. В 2008 р. показник захворюваності на туберкульоз становив 100 осіб на 100 тис. осіб населення. Головна причина такого ганебного явища - падіння рівня доходів населення та купівельної спроможності, що призвели до порушення рахунку харчування. Не випадково захворювання на туберкульоз поширене в країнах, що розвиваються. Цьому сприяє значне забруднення навколишнього середовища внаслідок застосування малоефективних технологій та нерационального природокористування.

Зосередження підприємств важкої індустрії призвели до виснаження природних ресурсів та накопичення значних обсягів відходів різного ступеня небезпеки. На підприємствах країни протягом 2010 року утворилося 419,2 млн. т небезпечних відходів, переважна більшість з яких (417,5 млн. т або 99,6%) - це відходи IV класу небезпеки.[2]

Проте, в напрямку покращення стану навколишнього природного середовища в Україні багато чого зроблено. Протягом 1990-2010 років Україна досягла значного покращення екологічних показників розвитку. Викиди CO₂ в метричних тоннах на душу населення в 2010 р. порівняно з 1990 р. скоротилися вдвічі. Частково це було пов'язане із загальним падінням обсягів виробництва та споживання енергоносіїв. Але з 2000 р. почалося поступове зростання показника викидів CO₂ в метричних тоннах на душу населення, що було викликано погортанням економічних процесів в країні та зростанням обсягів виробництва. Ще одним фактором, що вплинув на зростання на початку нового тисячоліття обсягів викидів CO₂ є частковий перехід України із споживання російського газу на вітчизняне кам'яне вугілля.

За показником викидів метану в еквіваленті CO₂ серед країн з транзитивною економікою Україна займає друге місце після Російської Федерації. Обсяги викидів метану в Україні порівняно з 1990 р. скоротилися вдвічі. Значну частку викидів метану при застосуванні спеціальних технологій можна використовувати в

промисловості, транспорті, для опалювання приміщень тощо. З цієї точки зору значні обсяги метану в Україні можуть слугувати потенціалним паливом.

Викиди закису азоту в Україні в еквіваленті CO₂ порівняно з 1990 р. скоротилися втричі. За розміром викидів закису азоту серед країн з транзитивними економіками Україна поступається лише Російській Федерації.

Головним фактором зменшення викидів парникових газів в Україні є скорочення обсягів використання органічного палива. Найбільш ефективними при цьому є два основних шляхи. По-перше, скорочення споживання енергоносіїв. Зараз основними споживачами енергоносіїв є промисловість, транспорт і населення. По-друге, перехід на використання відновлювальних (альтернативних) джерел енергії. Ці напрямки взаємопов'язані та потребують узгодження.

В стратегічній перспективі Україна може розраховувати на зменшення обсягів шкідливих викидів в повітря через перехід до нових технологій і випуск наукоємної продукції, скорочення випуску матеріалоемної та енергоємної продукції.

Україна значно відстає від біологічно обґрунтованої норми площі лісів в 28%. Площа українських лісів в 2010 р. становила 17,6%, що на 1,5% більше, ніж в 1990 році. Зважаючи на природні особливості території України лісові масиви можна розводити практично всюди, але більш вигідно це робити в найбільш адаптованих місцях. Перспективним з точки зору збільшення площі лісів виглядає центральний регіон України, де в недалекому минулому лісами було вкрито до 50% поверхні. Найбільш поширеними для цієї природної зони є діброви. Окрім екологічної та естетичної цінності ліси можуть служити джерелом цінної деревини в майбутньому. За умов правильного ведення лісового господарства 1 га лісу в рік може давати до 4м³ деревини без втрат для екосистем.

Полісся та Карпатський регіон традиційно були головними лісовими регіонами України. Але внаслідок нераціонального ведення лісового господарства та незаконної вирубки лісів площа природних лісів в цих регіонах значно скоротилася. Тож в цих регіонах існує проблема відновлення природної площі лісів. В Україні є досвід розведення лісів в степовій зоні. Прикладом може служити Великоанадольський ліс на Донеччині або ліси Асканія Нова. Розведення таких лісів є більш затратним заходом порівняно з відновленням лісових площ в Карпатському регіоні, Поліссі або в центральній частині України.

Несприятливим фактором розвитку національної економіки є розташування на території країни Чорнобильської атомної станції, де відбулася найбільша в світі техногенна катастрофа. Навіть через 25 років після аварії можна констатувати, що екологічна свідомість українців залишається на доволі низькому рівні. Це в значній мірі впливає у виборі пріоритетів соціально - економічного розвитку на користь існуючого техногенного типу. Частково така ситуація обумовлена особливістю національного менталітету українців - консерватизмом мислення. Але головними факторами гальмування соціально-економічного розвитку національної економіки є низький розвиток та незначні доходи населення, низька інвестиційна привабливість України, гальмування процесів реформування всього господарського комплексу.

Серед можливих важелів позитивного впливу на структури зміни в економіці України можна виділити наступні.

1. Прийняття законодавчих актів про пільги для підприємств, що застосовують новітні технології, продукція яких має високу частку доданої вартості і мінімальний шкідливий вплив на стан навколишнього середовища.
2. Проведення відповідної тарифної політики, спрямованої на перехід до принципів раціонального природокористування та охорони навколишнього середовища, економії ресурсів, впровадження енергозберігаючих технологій.
3. Організація і фінансування НДДКР в природоохоронній сфері.
4. Збільшення державних витрат на освіту і охорону здоров'я.
5. Стабілізація чисельності населення шляхом підвищення народжуваності, зменшення смертності, підвищення тривалості життя.
6. Підвищення якості життя населення.
7. Приведення у відповідність українського законодавства міжнародним та європейським стандартам.

Таким чином, національна економіка України знаходиться в процесі реформування, яке позначилося на економічній, екологічній і соціальній сферах. На розвиток національної економіки впливають як негативні, так і позитивні фактори.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. <http://data.worldbank.org/indicator>
2. <http://ukrstat.gov.ua/>
3. Золочевский Н. Украина обогатится новой информацией о своих недрах. - Коммерсант Украина, 21 марта 2011 г., № 43, с 7.
4. Макогон Ю.В., Кадермеева Д.С., Кошеленко В.В. Потенциал альтернативных и вторичных источников энергии в Украине / Ю.В. Макогон, Д.С. Кадермеева, В.В. Кошеленко // Всеукраинский научно-технический журнал «Энергосбережение», № 7 (105), июль 2008 г.

РЕЗЮМЕ

Метою даної роботи є аналіз деяких особливостей розвитку національної економіки. В роботі розглянуто основні соціально-економічні та екологічні аспекти перебудови українського суспільства.

Ключові слова: національна економіка, соціально-економічний розвиток, регіони, сталий розвиток, суспільство, природно-ресурсний потенціал, демографічні проблеми

РЕЗЮМЕ

Целью данной работы является анализ некоторых особенностей развития национальной экономики. В работе рассмотрены основные социально-экономические и экологические аспекты реструктуризации украинского общества.

Ключевые слова: национальная экономика, социально-экономическое развитие, регионы, устойчивое развитие, общество, природно-ресурсный потенциал, демографические проблемы

SUMMARY

The aim of this paper is to analyze some features of the national economy. The paper describes the main socio-economic and ecologically aspects of restructuring of the Ukrainian society

Keywords: national economy, socio-economic development, regions, sustainable development, society, natural resource potential, demographic problems.

УДК 339.924:330.322 (477)

СТРУКТУРА РИНКУ КАПІТАЛІВ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Галіулїна А.Л., аспірант кафедри міжнародна економіка

Міжнародний ринок капіталів виник на основі інтеграційних процесів серед національних фінансових ринків. Інтеграція ринків окремих країн розпочалася приблизно в середині 60-х років і згодом стала розвиватись прискореними темпами. Вона виявлялася у зміцненні зв'язків, розширенні контактів між національними фінансовими ринками, їх прогресуючому переплетенні. Банки почали надавати, а їхні клієнти одержувати фінансові послуги за межами країн, де вони розташовані, одночасно в декількох валютах. Умови таких угод, наприклад відсоткові ставки за кредитами, розпочали вирівнюватись і ставати все більш привабливими для позичальників та інших одержувачів банківських послуг порівняно з умовами національних ринків. Окрім іншого, це було пов'язано також і з тим, що в міжнародних фінансових операціях не було таких жорстких вимог державного регулювання, як в окремих країнах.

Таким чином, розвиток процесу інтеграції національних фінансових ринків поступово привів до початку їх глобалізації. Це виявилось у виникненні і швидкому зростанні світової фінансової системи, де циркулюють фінансові ресурси. Ринки різних країн, де можна мобілізувати кошти, не тільки взаємодіють, а й залежать один від одного. Взяті в сукупності, вони розвиваються в глобальну цілісну систему, об'єднану спільними умовами функціонування і закономірностями еволюції. Тому сьогодні інвестор або позичальник, приймаючи те чи інше рішення, бачить перед собою не ізольовані національні ринки, а різні сегменти єдиної світової фінансової системи.

Вищезазначене визначило актуальність теми статті.

Метою роботи є виокремити та удосконалити теоретичні основи дослідження структури ринку капіталів в умовах глобалізації.

Вагомий внесок у вивчення зазначених питань внесли такі вітчизняні та зарубіжні фахівці, як Макогон Ю. В., Махмудов А. Г., Орехова Т. В., Доронін І., Гальперін В. Н., Куртов М. І., О. Рогач, Богачов С. В., Бударіна Н. А., Губський Б. В., Семенов А. Г., Носкова І. Я., Красавіна Л. Н., Жуков Є. Ф., М. М. Буднік, Л. С. Мартюшева, Н. В. Сабліна, О. Ю. Смолянська, О. Д. Василик, Лоренс Дж. Гітман, Майкл Д. Джонк та інші.

Фінансовий ринок – це система економіко-правових відносин, що пов'язані з випуском та обігом фінансових інструментів. Він стимулює зростання обсягів виробництва, накопичення фінансових ресурсів і сприяє виникненню і розвитку позитивних соціальних змін у суспільстві.

Роль фінансового ринку у сучасній економіці полягає в акумулюванні заощаджень та тимчасово вільних фінансових ресурсів і використанні їх для забезпечення потреби у грошовому капіталі як фізичних осіб, так і підприємницьких структур, організацій та держави.

За думкою М. М. Будніка, Л. С. Мартюшева, Н. В. Сабліна ринок капіталів – це ринок, на якому обертаються довгострокові зобов'язання, випущені урядом, а також акції та облігації корпорацій.

О. Ю. Смолянська вважає, що ринок капіталів є частиною фінансового ринка, де формуються попит і пропозиція на середньостроковий та довгостроковий капітал. Також за своєю економічною сутністю його можна розглядати як специфічну сферу відносин, об'єктом яких є наданий у позику грошовий капітал терміном понад рік (середньо- та довгостроковий) та на якому здійснюються операції з цінними паперами (акціями, облігаціями). [1]